

Minnesanteckningar från naturguidekurs, möte 1

Fagered 2018-10-21

Vi var 12 deltagare och höll på mellan kl 14 och 17 i den mycket trevliga Fagereds bygdegård. Naturguidekursen arrangeras av Åtrans vattenråd med stöd av Falkenbergs kommun. Syftet är att inspirera fler att arrangera vattendragsvandringar eller andra utflykter för att gemensamt lära sig mer om vatten och natur. Ytterligare ett syfte är att genom träffarna hitta ett koncept för naturguidekurser som kan upprepas vid fler tillfällen och på fler platser.

Grundtanken är att det bygger på ett lärande av varandra. Det är därför värdefullt att vi har olika kunskaper och bakgrund. Man behöver inte vara expert eller kunna allt för att leda en vattendragsvandring.

Besök vid vattendraget (kl 14-15)

Samling och kort presentation på parkeringen vid bygdegården. Därefter besökte vi tre platser längs Fageredsån i och strax söder om Fagered. Här fanns mycket fina miljöer.

1. Bron i Fagered. Eije, Sven-Åke och ett förbipasserande par berättar om platsen och historia. Ån grävdes 1951. Innan dess blöt mark. Från bron brukar man kunna se lekande lax. Laxen vandrar vidare långt upp. Den har setts vid sågen vid Maa.

2. Sågdamm en bit nedströms. Rester av ett gammalt sågverk. Hoppande lax har setts och fotats här av Eije. Tidigare svårt passage för laxen. Länsstyrelsen har gjort åtgärder som gjort det lättare att ta sig förbi dammen. Vi pratar vidare om kulturhistoria och natur i trakten.

3. Vattendragssträcka norr om dammen vid vägen. Ett vackert parti där man kan lyssna på vattnets porlande. Stenig och grusig botten som ser perfekt ut för laxlek. Ingemar Alenäs pekar ut ett parti med ljus och ren botten som avslöjar var laxen just har lekt. Lekgropen ligger typiskt vid strömnacken där syrerikt vatten pressas ner i grusbädden. Ingemar upptäckte också en tvåkilos lax just vid strömnacken. När den stack iväg kunde vi se svallvågorna på ytan.

Utflykten blev ett bra exempel på hur spännande kunskaper kommer fram när vi gör en gemensam utflykt. I det här fallet utan särskilda förberedelser.

Fika och samling runt bordet där vi började med en **presentationsrunda** och lite om våra förväntningar. Namnlista skickades runt med kontaktuppgifter.

Några **förväntningar** som kom upp:

- Nya sätt för vattenrådet att arbeta och uppdatera sig
- Vattenrådets uppgift att sprida/inhämta kunskap
- Att lära mig om Högvadsån. Vad kan man se?
- Lära mig mer om vattenmiljön
- Lära mer om fågellivet och sländor.
- Vatten och hälsa.
- Vatten som en levande pulsåder.
- Hjälpa fler att komma ut

Många olika **kunskaper/erfarenheter i gruppen** som exempelvis: Medlemmar i föreningar som ornitologiska föreningen i Varberg, hembygdsförening, Åtrans och Viskans vattenråd, Naturskyddsförening, markägare, djurhållare, musselvakt, naturguider, ägare av ängsmarker, politiker, orkidéklubben i Hjärtared och mycket mer.....

Vilket syfte har vi med naturguidningar/vattendragsvandringar?

Gruppen berättar och Peter skriver ner på blädderblock:

- Att få med *både* natur och kultur. (Mer av kultur än tidigare.)
- Att ha med historia. Hur såg det ut? Varför ser det ut som det gör?
- Att väcka intresse.
- Att öka förståelsen.
- Att bli mer rädd om miljön.
- Få med fler människor.
- Att belysa konflikter.
- Att se vattnet som en resurs.
- Att medvetandegöra vattnets värden - viktigt för beslutsfattande.
- Att ha med estetiska värden.
- Att ha med värden för hälsa.
- Att få använda alla sinnen.
- Att vattnet är centralt för hållbar utveckling.

Därefter funderade vi också på **vem vi riktar oss till** vid naturguidningar:

- Alla
- De som håller på med
 - Hälsa
 - Kultur
 - Naturen
 - Intresséföreningar – ex fåglar, fiske
 - Politiken
 - Hembygdsföreningar/byalag
 - Markägare, LRF, fiskevårdsådesföreningar

Peter visade bilder som bl a handlade om:

- EU:s vattendirektiv
- Vattenmolekylens egenskaper som ger förutsättning för liv
- Vatten-världens viktigaste livsmedel. Vatten väcker känslor.
- Utvecklingen av mångfald
- Vi lär oss genom: vision-handling-reflektion
- Vattnet och fotosyntesen
- Det lokala och de globala perspektiven: Fagered-Fagersåsnsåns, Högvadsåns och Åtrans avrinningsområde-Hallandskusten-Kattegatt och världshaven. Laxen vid Fageredsån gör resan.
- Vattnets kretslopp och grundvatten.
- Vattnet formar vattendraget genom erosion-transport-sedimentation.
- Uppleva-upptäcka-utforska viktigt för alla åldrar.
- Exempel på miljöer och arter: fiskar, musslor, sländor, groddjur, bin, fjärilar.
- Historiska kartor.

Några sluttankar från gruppen:

- Intressant information att ta med sig.
- Jag vill lära mer om trollsländor
- Positivt överraskad

- Ett brett perspektiv
- Vattnets förutsättningar för liv
- Från detaljperspektiv till ett brett perspektiv.
- Mer infallsvinklar.
- Fortsättningen, kanske kompletterande möten för att få med mer saker.

Tre möten är planerade. Förslag till upplägg är:

Möte 1: Vi är ute och provar på. Förväntningar? Syfte med naturguidning? Vattnet i ett större perspektiv. Material att läsa

Möte 2: Vi förbereder en vattendragsvandring tillsammans. Vad ska man titta på? Olika kartor som underlag? Intressanta arter? Kulturhistoria? Geologi? Hälsa mm? Praktiska frågor.

Möte 3: Vi genomför en vattendragsvandring tillsammans och tittar på miljöer, arter, kulturhistoria...

Två broschyrer delades ut som kan läsas till nästa tillfälle:

- Den levande skogsbäcken
- Vattendrag och svämplan – helhetssyn på hydromorfologi och biologi

Nästa möte bestämdes till den **21/11 kl 18:30 i Fagereds bygdegård.**

Nedtecknat av Peter

